

Folkemøte

Lofotodden nasjonalpark.

Tema: Endelig verneforslaget til Lofotodden nasjonalpark med revidert verneforskrift og endret kart, samt teknisk informasjon om folkeavstemning.

Ordstyrer: Lillian Rasmussen, Moskenes kommune

Foredragsholder: Hege Steigedal, Moskenes kommune

Faglig informatør: Roar Høgsæt, Fylkesmannen i Nordland

1. Lillian ønsker velkommen og introduserer møtet med dets tema. Hun fremhever naturverdier og dens betydning for samfunnet her, og introduserer hvordan den nye forskriften kan hjelpe oss å ta vare på naturen. Informerer kortfattet om at det skal avholdes en rådgivende folkeavstemning.
2. Hege presenterer (PowerPoint) om grenser og forskrifter. Se eget vedlegg for presentasjon.
 - Alle nasjonalparker har et eget sett regler. Reglene her gjelder kun for denne foreslåtte parken. Gjennomgang.
 - Presenterer alle innspill på å ta områder ut av verneplanen, og de områdene som er vedtatt å ta ut.
 - Roar Høgsæt orienterer kort om matrikkel og manglende matrikkelføring.
 - Hege informerer om konsekvensene ved at det opprettes en nasjonalpark og ved at det ikke skjer i forhold til hva man vil gi sin stemme til ved folkeavstemningen.
 - Viser eksempler tilrettelegging i nasjonalpark.
3. Lillian informerer om folkeavstemning.
 - Ta med leg.
 - 24. mars starter forhåndsstemming og går en måned frem til 24. april.
 - Ikke åpent i helg. Begrenset åpningstid i påska.
 - Valgdagen er den 27.4 med åpningstid 09.00 – 18.00.
 - Fyller du 18 år i 2015 har du stemmerett.
 - Det vil bli laget et lite infohefte.

4. Spørsmål

- Mette Jensen spør om en nasjonalparkforvalter skal lønnes av kommunen?
 - Roar sier at lønn og alle kostnader knyttet til sekretariat og nasjonalparkstyre dekkes av staten over Fylkesmannens budsjett.
- Bjørn Eirik Larsen spør om hvorfor er Ånstad og Tuv tatt ut av verneforslaget?
 - Lillian svarer at disse områdene har vært tvilstilfelle under hele prosessen. De var opprinnelig ikke del av området, men man ville utrede og kartlegge også her. Som en del av innersida av øya var styringsgruppa klar på at de ønsket mulighet for bebyggelse om disse to stedene skulle bli med i parken. Dette viste seg å ikke være mulig ifølge Miljødirektoratet. Områdene er også allerede påvirket av moderne aktivitet (hytter) og de største landskapsverdiene ligger på Yttersida. Det er heller ikke lovlig med bygging i dag, men dette kan endres ved rullering av arealplan. Det kan imidlertid være utfordrende å få tillatelse til bebyggelse grunnet flere fredede kulturminner. Diskusjon fram og tilbake. Roar utdypet. Han forklarer at direktoratet krever null bebyggelse der hvis nasjonalpark. Derfor ble det tatt ut.
- Bjørn Eirik Larsen spør om randsone og hvor store summer som kan tilfalle området ved en nasjonalpark. Og om hvorfor folkeavstemningen er rådgivende?
 - Lillian forklarer. Randsone er ikke et definert, juridisk område, men betyr rett og slett områder som ligger inn til grensa. Disse områdene forvaltes som i dag etter plan- og bygningsloven. Hege supplerer med at det kan opprettes hensynssoner rundt en nasjonalpark hvis naturverdiene avhengiger av dette, som hvis store pattedyr som villrein trenger avstand fra infrastruktur. Dette er ikke tilfelle for Lofotodden nasjonalpark. Her er heller det motsatte tilfelle, flere naturtyper trenger menneskelig påvirkning for å holdes i hevd og ivareta naturverdiene, som kulturmark (Einangen) og boreal hei (Ågdalen).

Roar sier at man ikke kan fastsette det årlige beløpet kommunen får fra staten til forvaltning av området, da det gis etter behov. Kommunen får en fulltidsansatt til å forvalte område med lønn betalt fra staten. Videre meldes behov for midler inn årlig. Det er vanlig at ny-etablerte parker for mer i starten for å etablere tiltak, for så å motta 0,5 til 1 million årlig for vedlikehold/nye tiltak. Dette vil variere etter hvilken politisk styring vi har i landet. Folkeavstemninga er rådgivende i henhold til vedtak i Moskenes kommunestyre.
- Anne Berit Gullbakkhei Helle mener at hun blir sensurert, og snakker om sikkerhet i parken. Straumen og krevende vær og natur. Etterlyser den debatten. Hun mener at kommunen har ansvar for turistene ved park.
 - Har ikke vært intensjon å sensurere henne. Alle kommentarer, replikker er ikke alltid tatt med om de for eksempel overlapper eller supplerer hverandre, så det er ikke drevet sensur av noen. Beklager om dette har blitt opplevd slik. Hva gjelder sikkerhet i utmark, tilbakevises påstand om at kommunen er ansvarlig for dette av Lillian, Hege og Roar. Kommunen eller et nasjonalparkstyre har ikke ansvar for folks sikkerhet i utmark. Alle ferdes på eget ansvar uavhengig av om det er en nasjonalpark. Tilrettelegges det med sikkerhetstiltak er grad av tilrettelegging avgjørende for om utbygger er ansvarlig; tilrettelegging på bakken er ok, men settes det opp gelender e.l. er utbygger ansvarlig om noe skulle skje.

- Bjørn Eirik Larsen snakker om utenlandske turguides, som for eksempel franskmenn som klatrer ved Reinevannet. Ved en nasjonalpark, vil det bli utenlandske guidefirmaer til å guide, eller blir det kun for lokale selskap? Han vil ha lokale prøver for utenlandske guider.
 - Lillian sier at det i dag er lov med utenlandske guider. I en nasjonalpark kan guiding styres bedre med tilrettelegging/kursing av lokale guidefirma. Roar sier det er vanskelig å gjøre forskjell på folk på grunn av EØS avtalen, nasjonalpark eller ikke.
- Ingjerd Anna Martinsen ønsker lokale som starter bedrift om info til turister, med lokal kunnskap og historie. En merverdi kontra folk uten i fra.
- Trond Bendiksen spør hva er de viktigste forskjellene i regelverket til foreslåtte Lofotodden nasjonalpark sammenlignet med andre parker.
 - Roar svarer at det er ikke åpnet for oppsetting av uthus i andre parker slik det er her, på Bunes og ved aktivt landbruk. I tillegg er det er ikke begrensninger i hogst av skog i LNP. Dette er meget uvanlig, men her er det åpne, skogfrie landskapet en del av verneverdien og man ønsker derfor fjerning av fremmede treslag og buskvekst. I tillegg kan man få oppføre mindre anlegg/tiltak i forbindelse med utøvelse av fiskeri, noe som ikke er hjemlet i andre nasjonalpark-forskrifter.
- Kristin Arntzen spør om det lovverket er ferdig laget?
 - Lillian bekrefter at det er laget og refereres til som «Forskrift». Forvaltningsplan – hvordan området skal brukes er ikke laget. Denne lages av et lokalt styre i samarbeid med lokalbefolkningen etter at et vern eventuelt blir vedtatt.
- Ottar Schiøtz spør om LNP kan styrke kommunen? Reiselivssatsingen har generert milliarder til vei. Ramser opp positive konsekvenser. Hva med tiltak for å begrense slitasje og ulykker?
 - Lillian kommenterer og argumenterer for hvorfor parken er positiv. Da kan vi bruke midler til informasjon, guiding/veiledning og begrensnig av slitasje.
- Ann Sofi Friis spør om hvorfor forvaltningsplan til en nasjonalpark revideres hvert 5. år når kommunens arealplan revideres hvert 4. år?
 - Hege svarer at dette henger igjen fra da staten forvaltet nasjonalparkene. Da hadde man ikke de periodiske utskiftningene av kommunestyret og dernest nasjonalparkstyret. Ved etablering av Lofotodden nasjonalpark kan kommunestyret selv bestemme om de ønsker å revidere planen hvert 4. eller 5. år. Roar bekrefter.
- Anne Berit kommer med kommentar til Ottar; Ikke enig i at turistene er en gode for kommunen. Etterlyser et større engasjement. Poengterer at sanitær og renovasjon ikke er god.
- Hugh Holstad sier han har til nå holdt munn. Sier at det er en frykt for parken. Han vet av erfaring at om noen skal gjøre noe blir det en redsel. Poengterer at vi burde snakke om verdien naturen vår har.
- Jonas Helle spør om vi skal vi lage et vern for å tiltrekke turister? Da blir det økt slitasje.
 - Roar svarer at man oppretter vern for å beskytte naturen. Men et slikt kvalitetsstempel kan tiltrekke turister og da må man iverksette tiltak for å unngå unødig slitasje. Man oppretter aldri et vern for å få økt turisme.
- Lillian Hansen roser informasjonen i kronikker og debattinnlegg. Hun kan ikke se at det er noe annet enn positivt ved LNP. Hun sier også at det vernes på grunn av naturverdiene. Sier at turister er et gode og at det er mye negativitet blant neisiden.
- Johs Røde tar av seg hatten for denne plagen LNP. Denne plagen. Han håper at det ikke vil bli verre. Ønsker alle lykke til. Han erkjenner at han ikke kan ture fram på andre områder i

samfunnet. Ser mot den tid han ikke er på jorden. Liker ikke at biler står og går utafør butikken. Vi har godt av å tenke langt.

- Anne Berit sier at tanken ikke er vern, men økt profitt.
- Lillian Rasmussen utdyper, snakker om viktigheten i turistnæringen. Nest største næringen i kommunen. Ordførere lengre nord er positive til sine parker. Har vært i kontakt med nasjonalparkstyret i Møysalen nasjonalpark og forsøkte å nå ordfører i Hadsel (Freiberg) uten å lykkes, mens ordfører i Sortland (Grete Ellingsen) ikke hadde anledning til å komme.
- Kristin Arntzen tror at det vil komme flere «gode» turister av en park, folk med bevissthet rundt naturvern og bruk av verdifull natur. Mener at en park kan få mer ut av hver turist.
- Bjørn Jensen sier at det var en god presentasjon av det nye forslaget til park. Mener en park vil hindre store tiltak mellom Hell og Refsvika. Mener Lofoten som merkevare er sterkere enn en nasjonalpark. Bra om Moskenes kommune ikke trenger ta byrden med turismen selv, men får statlig hjelp.
- Anne Berit spør om områdene som ikke er i parken, hvordan blir de ivaretatt?
- Ingjerd følger opp med å si at det går an å bruke penger på områder som ikke er i parken. Spør litt om randsonen. Forstår heller ikke argumentet om mer forsøpling ved en park. Vi må ikke være redd for at folk kan tjene penger på parken.
 - Lillian svarer at det er et kommunalt ansvar. Nå er det eksempelvis igangsatt et sikkerhetsprosjekt ved Reinebringen, hvor den skal avklares om man skal steinsette stien opp til toppen. Den største utfordring er økonomi.
 - Hege fyller ut med å forklare at begrepet «randsoner» er ikke et definert, juridisk område, men betyr rett og slett områder som ligger inntil grensa av parken. Her er det kommunen som bestemmer hvordan arealet skal brukes gjennom arealplanen. Det er ofte tilrettelagt næringsaktivitet og tjenester i randsonen til en park, nettopp for å få næringsvekst som et gode av vernet og kanalisere trafikk dit man ønsker. Man kan også bruke midler til nasjonalparken utenfor park-området, og slik tilrettelegge stier, informasjon osv. i randsonen ved hjelp av nasjonalparkmidlene. Det vil for eksempel kunne brukes nasjonalpark-midler til å forsterke, sikre og informere i stiene i Studalen og Ågdalen.
- Ottar sier det er ganske sikkert at turistene driter uansett nasjonalpark eller ikke. Sanitære forhold må forbedres uansett. Sier det var store debatter om turister for 20 år siden også. Mener det vil være mulig å velge turister med en nasjonalpark.
- Lillian Hansen er enig i at noe må gjøres med turistene. Første gang det var store trafikale problemer i Moskenes var i 2014. Sier til kommunen det er viktig at vi tar det på største alvor. Mener det kan bli lettere å få hjelp til å tilrettelegge med park. Har prosessen gått slik den skal?
 - Ordfører sier at prosessen er riktig fra start til mål. Roar mener at prosessen er god.
- Anne Berit mener grunneiere ikke ble orientert.
 - Tilbakevises av ordfører som påpeker at det må foreligge en ide før vedtak fattes.
- Hugh lurer på om det ville vært bedre for forvaltningen viss nasjonalparken genererte mere litteratur med fokus på fortellingene om livet på yttersida / kvinnerollen og fiskarbonden. Hvordan kan denne historien ivaretas og videreformidles i forhold til nasjonalparkformidlingen? Mener en nasjonalpark kan bidra positivt til næringsutvikling og kvinnelige arbeidsplasser.

- Kulturen er en viktig del av naturen her ute. Ved etablering av en nasjonalpark kan man velge å integrere kulturformidling i informasjonen.
- Ottar tar opp de trafikale problemene. Mener myndigheter blir klar over utfordringene.
- Bjørn Eirik spør om hvor mye tilskudd er det vanlig å få for en park?
 - Roar svarer at årlig ligger tilskudd på ½ til 1 million. Hege legger til at dette avhengiger av parkens behov. Ved oppstart vil det naturlig være et større behov.
- Roar/Hege starter oppsummeringen. Utstilling ved Reine natur og kultursenter vil være åpen i ukene frem mot folkeavstemningen. Alle husstander vil få tilsendt et infohefte om folkeavstemning. Det er planlagt å trykke opp kronikk-serien fra Lofotposten til et eget infohefte tilgjengelig for de som ønsker dette. Lenker til kronikkene ligger på fylkesmannen sin facebook side og skal legges ut på Moskenes kommune sin hjemmeside.
- Inger Anne Røde håper at Flakstad hiver seg på og vedtar nasjonalpark. Håper ferja forsetter å gå til Moskenes. Mener det er veldig positivt med park i en storkommune.
- Hege sier litt om muligheter ved en park, som å knytte til seg forskningsstillinger. Etter fjorårets seminar under «Forskningsdagene» viser det seg å være stor interesse for Moskenesøya innen flere vitenskaper, mange som er interessert.
- Bjørn Eirik lurer på om vi må vi ha en nasjonalpark for å få til dette?
 - Ordfører mener park er bedre enn plan- og bygningsloven. De mulighetene en nasjonalpark gir oss til eksterne midler som vi ikke får når kommunal arealplan gjelder, er viktig for ivaretagelse av naturen men også trivselen for lokalbefolkninga.
- Bjørn Eirik sier han må til Leknes for å handle spiker og plank. Vi må stimulere riktig og tilrettelegge for lokalt næringsliv. Og hvor mye ar kommunen brukt på nasjonalpark prosjektet?
 - Hege sier topografien ikke ligger til rette for utvikling og bygging. Under 10% av utredningsområdet er mulig å bygge ut. Resten er fjell, berg og rasmark.
 - Roar klargjør om ressurser. Midler fra fylkesmannen dekker kommunens utgifter.
- Ingjerd sier at Bjørn Eirik kan starte salg av spiker og plank i kommunen. Ikke kommunes ansvar. Folk handler på Leknes, ikke her. Det er problemet.
- Lillian minner folk om at det var nå vi kan bestemme over egne arealer mens vi enda er egen kommune. Derfor er dette et veldig viktig valg.
- Ordfører oppsummerer og oppfordrer til å stemme.
- Robert Walker inviterer til utstillingen og sier at alle som er glad i naturen vil ha glede av den. Nå er den utvidet med god informasjon om Moskenesøya sin geologi. All info på vegger omhandler kun naturen. Det som er av info på skilleveggen omhandler nasjonalpark. Slik er utstillinga delt og man kan ha glede av den uavhengig av standpunkt.
- Hege/Roar opplyser om at alle som ønsker mer informasjon før valget kan komme til utstillinga, ta kontakt med kommunen eller fylkesmannen ved Ingvild Gabrielsen og Ragnhild Mjaaseth.
- Ordfører takker for møtet og ønsker alle et godt valg.